

POMNIKI PRZYRODY W GMINACH KŁECKO I MIELESZYN

GMINA KŁECKO

Kłecko z okolicą (podobnie jak Gniezno) leży na terenie dawnego jeziora plioceńskiego, na Nizinie Wielkopolsko - Kujawskiej, ale na najwyższej jej części, którą stanowi Wysoczyzna Gnieźnieńska. Krajobraz jej urozmaicają w niektórych miejscach dość znaczne zróżnicowania ukształtowania terenu, będące wynikiem długotrwałego działania lodowców, które pokrywały ten teren w epoce lodowcowej.

Skutkiem ostatniego postoju lodowca na linii Pniewy - Poznań - Gniezno - Konin, powstał pas charakterystycznych pagórków moreny czołowej, a wśród nich, w zagłębieniu terenu utworzyły się jeziora. Z tego czasu pochodzą również oba jeziora pod Kłeckiem.

Gmina Kłecko posiada tereny, które wspaniale nadają się do wykorzystania poprzez różne formy uprawiania turystyki. Po pierwsze, jest to obszar Pojezierza Gnieźnieńskiego, a bogactwo jezior, takich jak: Lednickie, Kłeckie, Gorzuchowskie, Biskupickie, Działyńskie, Mistrzewskie, Bakorce, Linie, może zaspokoić najwybredniejsze gusta - od żeglarstwa po wędkowanie oraz piesze i rowerowe rekonesanse.

Kolejnym, niezmiernie ważnym atutem turystycznym jest fakt, iż Kłecko wraz z okolicą leży na trasie wiodącej w kierunku do Kołobrzegu oraz w bezpośrednim sąsiedztwie Gniezna i Szlaku Piastowskiego. Lednicki Park Krajobrazowy (z Muzeum Pierwszych Piastów oraz Wielkopolskim Parkiem Etnograficznym [więcej](#)), to również ciekawa propozycja turystyczna.

W północnej części Lednickiego Parku Krajobrazowego w Waliszewie w 1997r. utworzono ścieżkę przyrodniczą - obiekt o wspaniałych walorach przyrodniczych. Trasa o długości 7 km przebiega przez Gminę Kłecko i Gminę Kiszkowo, obejmując kolejno miejscowości: Waliszewo, Dziećmiarki, Kamionek, Waliszewo.

Zachód słońca – przystań w Kłecku

Panorama Kłecka

W sezonie letnim, nad J. Kłęckim (teren miasta), funkcjonuje kąpielisko z wypożyczalnią sprzętu wodnego. Urząd Miejski opiekuje się tym kąpieliskiem, które ma szansę przyciągać nie tylko miejscowych, ale i przyjezdnych amatorów wypoczynku, sportów wodnych i wędkarstwa.

W 1999 roku z myślą o nich zamontowano nowe pomosty i wytyczono ścieżkę spacerową przy jeziorze. W pobliżu usytuowane jest biwakowisko.

W 2003r. urządzono kąpielisko w Działyniu. Od 2000r. systematycznie wytyczane i wyposażane są place zabaw dla dzieci we wszystkich miejscowościach. W tej krainie pełnej jezior znakomita część akwenów wodnych jest wspaniałą bazą sportu wędkarskiego i żeglarstwa. Bazę noclegową stanowią gospodarstwa agroturystyczne we wsiach: Bielawy, Świniary i Waliszewo.

Znakomitymi warunkami hotelowymi (pokoje, restauracja, korty tenisowe) dysponuje Ośrodek Szkoleniowy BZ WBK w Zakrzewie, znajdujący się w kompleksie parkowo - pałacowym, położonym nad rzeką Mała Wełna. Stąd niedaleko do Jeziora Gorzuchowskiego i J. Lednickiego.

Plaża i kąpielisko w Kłęcku

Pomost na kąpielisku w Kłęcku

Pałac - Zakrzewo

LEDNICKI PARK KRAJOBRAZOWY

Lednicki Park Krajobrazowy leży w środkowej Wielkopolsce, na obszarze Pojezierza Gnieźnieńskiego, na północ od linii kolejowej Poznań – Gniezno. Zajmuje teren o powierzchni ponad 7.000 ha należący do 4 gmin: Kiszkowo, Kłecko, Łubowo i Pobiedziska.

Utworzono go w 1988 roku dla ochrony unikatowych w skali kraju ziem, rozciągających się wokół jeziora Lednica, będących kolebką polskiej państwowości. Jest to bogaty w zabytki teren, który wraz z niezmiennym krajobrazem polodowcowym i szatą roślinną stanowi obszar ważny w dziejach Polski. Brzeg jeziora, jego dno i wyspy kryją ślady osadnictwa, udokumentowanego tu od neolitu. Okres świetności tych terenów przypadł na X i XI wiek, kiedy to największa z czterech wysp na jeziorze – Ostrów Lednicki – mieściła siedzibę księcia Mieszka I. Materialnymi świadkami tego okresu są zachowane wewnątrz grodziska na wyspie ruiny potężnych budowli kamiennych: pałacu książęcego (palatium), połączonego z kaplicą i tzw. drugiego kościoła. Odkryte w kaplicy baseny chrzcielne pozwalają domniemywać, iż tu właśnie odbył się chrzest Polski. Na obszarze Lednickiego Parku Krajobrazowego istnieje około 350 stanowisk archeologicznych, wśród nich grody na Ostrowie Lednickim, na wyspie Ledniczce, w Moraczewie i w Imiołkach. Bardzo cennym znaleziskiem są relikty dwóch mostów drewnianych (zachodni ponad 400 metrów i wschodni długości około 200 m), łączących w średniowieczu Ostrów Lednicki ze stałym lądem. Zabytki wydobyte z dna jeziora Lednica lub odkryte na terenie Lednickiego Parku Krajobrazowego są eksponowane w Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy w Dziekanowicach. Posiada ono największy w Polsce zbiór wczesnośredniowiecznych militariów m.in. toporów, grotów, mieczy. Na skutek intensywnego osadnictwa trwającego od wczesnego średniowiecza teren parku został niemal całkowicie odlesiony. W jego krajobrazie dominują równinne pola uprawne z rzędami drzew, rosnących wzdłuż miedz i rowów. Lasy zajmują jedynie niewielki areał w północnej części Parku (około 10% powierzchni), która różni się zasadniczo od pozostałej bardziej urozmaiconą rzeźbą terenu. Jest to obszar należący do gmin Kiszkowo i Kłecko. Spotykamy tu malownicze, morenowe wzgórza i wały z ukrytymi pomiędzy nimi ciekami i jeziorami, tworzącymi wraz z jeziorem Lednica ciąg zbiorników wodnych w rynnach polodowcowej Lednogóra – Łopienno. Największe jest ułożone południkowo Jezioro Lednica, mające prawie 8 km długości. Na wschodnim brzegu Lednicy, w Dziekanowicach, na powierzchni ponad 20 ha, zlokalizowano Wielkopolski Park Etnograficzny, gromadzący obiekty XVIII i XIX-wiecznej zabudowy wiejskiej wraz z całkowitym wyposażeniem zagród, pochodzące z terenu historycznej Wielkopolski. Skansen ten jest oddziałem Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy.

Od 1997 roku Lednicki Park Krajobrazowy wzbogacił się o nowy obiekt przyciągający tysiące przybyszów z kraju i zagranicy. Jest to Brama Trzeciego Tysiąclecia - stalowa konstrukcja w kształcie ryby, stojąca na polu w Imiołkach, należącym do duszpasterstwa oo. Dominikanów z Poznania. Co roku w tym miejscu odbywają się całonocne spotkania modlitewne. Od 2002 roku trwa tu budowa ośrodka duszpasterskiego i kościoła.

POMNIKI PRZYRODY W GMINIE KŁECKO TO:

- ✘ w Biskupicach Jeziornych wiąz szypułkowy "ZBYSZKO" (obw. 330 cm, wys. 20 m),
- ✘ w Kłecku dąb szypułkowy "ZAWISZA" (obw. 338 cm, wys. 18 m),
- ✘ w Zakrzewie platan klonolistny (obw. 387 cm, wys. 20 m),
- ✘ w Pomarzanach dąb szypułkowy (obw. 308 cm, wys. 22 m),
- ✘ w Dziećmiarkach wiąz szypułkowy (obw. 350 cm, wys. 21 m), lipa szerokolistna (obw. 415 cm, wys. 20 m), 3 jesiony wyniosłe (obw. 315 cm, wys. 16 m), grusza pospolita (obw. 253 cm, wys. 15 m), trzmielina pospolita (obw. 82 cm, wys. 10 m),
- ✘ w Waliszewie lipa drobnolistna (obw. 330 cm, wys. 15 m), dąb szypułkowy "EDWARD" (obw. 310 cm, wys. 22 m), sosna czarna (obw. 220 cm, wys. 20 m), świerk pospolity "ALBIN" (obw. 345 cm, wys. 20 m).

PARKI WIEJSKIE GMINY KŁECKO TO:

- ✘ **PARK WIEJSKI W ZAKRZEWIE** - wpisany do REJESTRU ZABYTKÓW. 16 ha park angielski z pomnikami przyrody, założony ok. 1859 r., w centrum okazały pałac rodu Węsierskich, (w granicach LPK); obecnie CENTRUM SZKOLENIA WBK W ZAKRZEWIE.
- ✘ **PARK WIEJSKI W DZIEĆMIARKACH** - wpisany do REJESTRU ZABYTKÓW. Powstał w połowie XIX w., o założeniu krajobrazowym. Jego powierzchnia wynosi ok. 6 ha i zawiera dużą liczbę pomników przyrody (teren LPK)
- ✘ **PARK WIEJSKI W POMARZANACH** - wpisany do REJESTRU ZABYTKÓW. Posiada powierzchnię ok. 6 ha, a powstał w I połowa XIX w., znajduje się tu piękny dąb szypułkowy - ponad 300 cm obwodu pnia (pomnik przyrody).
- ✘ **PARK WIEJSKI W DZIAŁYNIU** - wpisany do REJESTRU ZABYTKÓW. Powierzchnia ponad 14 ha, czas powstania parku: początek XIX w. Obiekt ten słynie z ciekawego położenia nad J. Działyńskim, a charakterystyczne są dla niego stare aleje lipowe, wyznaczające m.in. drogę dojazdową do istniejącego dworu.
- ✘ **PARK WIEJSKI W SULINIE** - powstanie założenia parkowego datuje się z końcem XIX w., a jego pow. wynosi 1,50 ha (w gr.L.P.K).
- ✘ **PARK WIEJSKI W POLSKIEJ WSI** (dawniej PRZYBRODA) około 1 ha powierzchni, z charakterystyczną grupą dorodnych dębów i piękną aleją lipową.

GMINA MIELESZYN

Gmina Mieleszyn to niewielki obszar położony na północno wschodnich krańcach województwa wielkopolskiego, należący do powiatu gnieźnieńskiego. Zajmuje powierzchnię 99,2 km kwadratowych i zamieszkiwany jest przez ponad 4000 osób. W skład gminy wchodzi 15 sołectw, które skupiają 19 wsi: Borzątew, Dębłowo, Dobiejewo, Działkowo i Działkówko, Karniszewo, Kowalewo i Kowalewko, Łopienno, Mieleszyn, Mielno, Nowaszyce, Popowo Ignacewo, Popowo Podleśne, Popowo Tomkowe, Przysiekę, Sokolniki, Świątynki Małe oraz Świątynki Wielkie. Większość z nich ma bardzo ciekawą historię, poświadczoną średniowiecznymi zapiskami już w XIII wieku. Gmina sąsiaduje z gminami: Gniezno, Kłecko, Mieścisko, Rogowo oraz Janowiec Wlkp. Herb Gminy Mieleszyn zatwierdzony został 28.10.1994 r. Krajobraz terenu posiada cechy połudowcowe. 24% obszaru stanowią lasy, użytki rolne - 66%, a 3% powierzchni zajmuje 9 malowniczo położonych jezior wchodzących w skład Pojezierza Gnieźnieńskiego. To raj dla wędkarzy oraz miłośników ciszy i nieskażonej natury.

GŁAZ NARZUTOWY „TARCZA OLBRZYMA”

Głaz narzutowy z granitu, jeden z największych w Wielkopolsce, obwód - 16 m, wysokość- 1,7 m. Jak głosi legenda Sokolnicy posłuszni swemu Panu, który jest królem na Niebiosach, postanowili wznieść tu Świątynię. Ten pomysł wielce nie spodobał się szatanowi, odwiecznemu Boskiemu rywalowi. By nie dopuścić do radości Wiekuistego ze zwieńczonego dzieła, postanowił roznieść w pył szybko wznoszącą się w górę drewniane ściany Kościoła. Pod osłoną nocy toczył ogromny głaz z dalekiej północy. Gdy był już blisko upragnionego celu, wzeszła poranna zorza: obudziła wiejskie koguty. W momencie w którym mocno zapiały, księżę ciemności stracił swą piekielną moc.

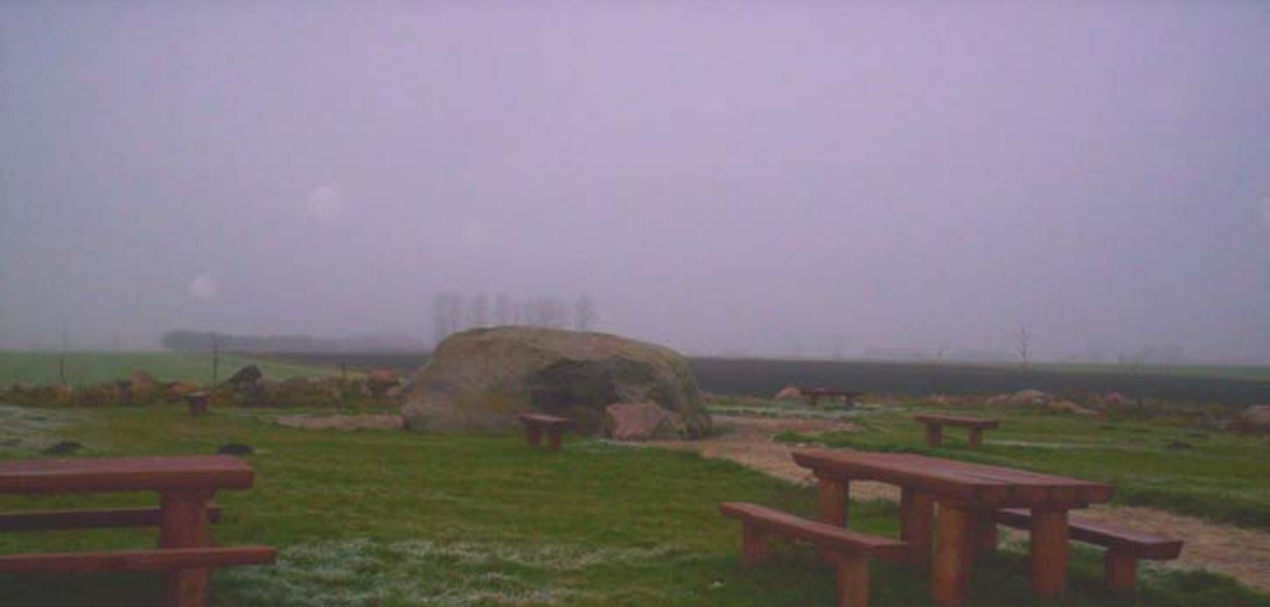
Toczony kamień utkwiał w miejscu, w którym znajduje się do dzisiaj, a Bóg cieszy się swym pięknym przybytkiem i roztacza z niego ojcowską opiekę na całą okolice.

W GRANICACH GMINY BRAK JEST TERENÓW OBJĘTYCH OCHRONĄ REZERWATOWĄ. ZAREJESTROWANYCH JEST NATOMIAST KILKANAŚCIE POMNIKÓW PRZYRODY A WŚRÓD NICH 5 GRUP I 8 POJEDYNCZYCH DRZEW ORAZ 1 GŁAZ NARZUTOWY. SĄ NIMI

- ✘ - wiąz szypułkowy, o obwodzie (w pierśnicy) 230 cm,
- ✘ - wiąz szypułkowy, o obwodzie 300 cm,
- ✘ - wiąz szypułkowy, o obwodzie 275 cm,
- ✘ - sosna wejmutka, o obwodzie 207 cm, rosnąca w Przysiece (park), nr 595
- ✘ - kasztanowiec zwyczajny, o obwodzie 318 cm, w Mieleszynie, nr 5/506
- ✘ - wiąz szypułkowy, o obwodzie 348 cm, w Przysiece (park),nr 6/507
- ✘ - klon zwyczajny w Karniszewie (skreślony z rejestru),nr 7/508
- ✘ - klon polny, o obwodzie 270 cm, w Karniszewie, nr 447
- ✘ - głaz narzutowy (granitowy) „Tarcza olbrzyma”, obwodzie 1650 cm, we wsi Sokolniki, nr 446
- ✘ - dąb szypułkowy, o obwodzie 598 cm, Dziadkowo (park),nr 436
- ✘ - dąb szypułkowy, o obwodzie 580 cm,
- ✘ - dąb szypułkowy, o obwodzie 420 cm,
- ✘ - dąb szypułkowy, o obwodzie 470 cm, wszystkie w Dziadkowie, nr 435
- ✘ - dąb szypułkowy, o obwodzie 500 cm,
- ✘ - dąb szypułkowy, o obwodzie 405 cm,
- ✘ - dąb szypułkowy, o obwodzie 400 cm, rosnące w Popowie Tomkowym (jeden z nich został wykreślony z rejestru w 2000 r.), nr 122/23
- ✘ - dąb szypułkowy, o obwodzie 330 cm,
- ✘ - dąb szypułkowy, o obwodzie 710 cm,
- ✘ - dąb szypułkowy, o obwodzie 340 cm,
- ✘ - dąb szypułkowy, o obwodzie 330 cm, wszystkie w Mielnie,nr 1069/00
- ✘ - dąb szypułkowy, o obwodzie 310 cm – oddz. 31f, *Leśniczówka Kowalewko* (Popowo Podleśne – park), nr 1070/00 - dąb szypułkowy, o obwodzie 300 cm – jw.
- ✘ nr 1071/00 - dąb szypułkowy, o obwodzie 300 cm – jw.
- ✘ nr 1072/00 - dąb szypułkowy, o obwodzie 360 cm – jw.
- ✘ nr 1073/00 - dąb szypułkowy, o obwodzie 360 cm – jw.

ZABYTKOWE PARKI PODWORSKIE (OBJĘTE OCHRONĄ KONSERWATORSKA) ZNAJDUJĄ SIĘ W NASTĘPUJĄCYCH MIEJSCOWOŚCIACH GMINY:

- ✘ Dziadkowo - park dworski o założeniu krajobrazowym, z III ćwierćwiecza XIX w., (pierwotnie m.in. własność A. von Schalsch'a a od 1915 r. do wybuchu II wojny światowej M. Paruszewskiego), po wojnie użytkowany przez PGR Łabiszynek, ZR w Dziadkowie – powierzchnia 4,15 ha, nieźle zachowany drzewostan (bez większych ubytków, m.in. z trzema pomnikowymi dębami i kilkoma innymi, nie mniej efektownymi, ponadto kilka okazałych świerków i pojedyncze: sosna wejmutka, jedlicza, modrzew i in.), ale też ze szpetnym budynkiem hydroforni,
- ✘ Karniszewo - park dworski o założeniu krajobrazowym, z III ćwierćwiecza XIX w., a łącznej powierzchni 3,02 ha, jeszcze przed wojną rozparcelowany i niemal pozbawiony drzewostanu (m.in. usychająca lipa o obwodzie 373 cm oraz jesion wyniosły o obwodzie 241 cm),
- ✘ Mielno - nieźle utrzymany park pałacowy z II połowy XIX w., dawna własność Wendorffów – powierzchnia 3,10 ha, okazały drzewostan (m.in. dęby, jawory, klony, wiązy, lipy, robinie, sosny, jedlicze),
- ✘ Popowo Ignacewo - park podworski o charakterze krajobrazowym, zaniedbany i ze śladami ubytków w drzewostanie (przewaga robinii akacjowej oraz efektowny dąb o obwodzie 384 cm, lipy, kasztanowce i in.), w części wschodniej zajęty pod ogród i sad oraz „uzupełniony”... hydrofornią,
- ✘ Popowo Podleśne - ładnie utrzymany park podworski (siedziba ALP), z okazałymi, pomnikowymi dębami,
- ✘ Przysieka- zaniedbany park przy dawnym dworze masońskim J. Kalksztajna, ze stawem i pomnikowymi drzewami

Jeziro Ziolo

Głaz narzutowy „Tarcza Olbrzyma”

MOST KOLEJOWY W KŁECKU NAD JEZIOREM GORZUCHOWSKIM

DAŁB „ZAWISZA” W KŁECKU

PAŁAC I PARK W ZAKRZEWIE

PAŁAC W MIELNIE NAD J. MIELNO

HERBY GMIN KŁECKO I MIELESZYN

KONIEC

Prezentację wykonała Monika Wełnogórska z
klasy 3B.